

Program innowacji programowo – metodycznej dla dzieci uczęszczających do przedszkola w latach 2022 – 2026

„Fun with English - the way to a better future”- zintegrowane nauczanie przedmiotowo – językowe (CLIL)

Autorzy:

Angelika Wojsa – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej z uprawnieniami do nauczania języka angielskiego

Przedszkole Samorządowe nr 33 w Kielcach

Wrzesień 2022

Wstęp:

Program „Fun with English - the way to a better future”- zintegrowane nauczanie przedmiotowo – językowe (CLIL) adresowany jest do dzieci z Przedszkola Samorządowego nr 33 w Kielcach. Umiejętność posługiwania się językiem obcym jest jedną z kluczowych kompetencji współczesnego człowieka. W globalnej wiosce każdy może wybrać miejsce, w którym pragnie żyć, w którym życie będzie dla nas łatwiejsze, a szanse na karierę i rozwój większe. Z takiej możliwości mogą skorzystać tylko ci, którzy doskonale posługują się językami obcymi. W dzisiejszych czasach znajomość języków obcych jest podstawą prawdziwej wolności wyboru. Wychodząc naprzeciw wymaganiom jakie stawia przed nami świat, zarówno rodzice jak i nauczyciele pragną w jak najlepszy sposób przygotować swoich podopiecznych do życia w globalnej wiosce. Zatem wdrożenie innowacji polegającej na nauczaniu dwujęzycznym jest odpowiedzią na obserwowane zmiany zachodzące w społeczeństwie i ma na celu przygotowanie dzieci do pomyślnej i świadomej nauki języka angielskiego na dalszych szczeblach edukacji, a w przyszłości do zwiększenia szans na ich sukces zawodowy na arenie międzynarodowej.

Poznanie nowego języka poszerza horyzonty dziecka, a także wprowadza go w świat nowej kultury i uczy tolerancji. Istnieje wiele sposobów, by zapoznać najmłodsze dzieci z językami obcymi. Żaden z nich nie ma nic wspólnego z regularną nauką mającą miejsce w szkole. Jeżeli chcemy rozbudzić

w dziecku pragnienie porozumiewania i chcemy, aby używanie języków obcych było dla niego czymś oczywistym i przyjemnym, musimy zadbać o to, żeby nauka była czymś naturalnym, przydatnym i by nigdy nie była „sztuką dla sztuki”. Zachowanie naturalnych okoliczności nauki języka w czasie zabawy jest źródłem dobrych skojarzeń dziecka z nauką i używaniem języków. Dlatego młodsze dzieci przyswajają język poprzez zabawę, naśladownictwo, słuchanie, wykonywanie poleceń nauczyciela, śpiewanie piosenek, oglądanie bajek, wskazywanie ilustracji i wiele podobnych czynności. Założeniem innowacji jest łączenie codziennej nauki w przedszkolu wynikającej z podstawy programowej z nauką języka angielskiego.

I. Cele ogólne:

- zainteresowanie dzieci językiem obcym
- rozwijanie kompetencji językowych dzieci
- nauka nowego języka poprzez aktywny udział dziecka w procesie kształcenia
- wielozmysłowe poznanie języka poprzez zabawę, działanie i doświadczenie

- doskonalenie mowy i intonacji dziecka w języku obcym poprzez zastosowanie rytmu, taktu i melodii
- rozwijanie postawy akceptacji i tolerancji wobec innych kultur

Cele szczegółowe zostały ujęte w zestawieniach tabelarycznych.

II. Zalecenia dotyczące realizacji programu:

Program będzie realizowany podczas zajęć dydaktycznych, spacerów, zabawy dowolnej dzieci, posiłków oraz czynności organizacyjnych i higienicznych. Adresatami są dzieci uczęszczające do przedszkola w latach 2022-2026. Zajęcia będą realizowane w każdej kolejnej grupie 3,4,5,6-latków. Ze względu na specyfikę pracy, nauczyciel przedszkola może dowolnie zwiększać liczbę godzin na realizację innowacji w zależności od realizowanych treści, stopnia zainteresowania dzieci i możliwości organizacyjnych. Zakres słownictwa, dobór piosenek i książek nauczyciel dostosowuje odpowiednio do wieku i możliwości dzieci. Pierwsze książki powinny zawierać obrazki wraz z podpisami i proste zdania. Wówczas, gdy dzieci oswoją się z językiem i poznają najbardziej podstawowe słownictwo, należy przejść do książek o większej ilości tekstu. Obrazki w nich są niezwykle ważne, gdyż na ich podstawie dziecko ma wnioskować o treści.

III. Metody i formy pracy:

Do wprowadzenia języka obcego w przedszkolu zostaną zastosowane następujące metody pracy:

- **CLIL (Content and Language Integrated Learning)** - metoda zintegrowanego kształcenia przedmiotowo - językowego,
- TPR (Total Physical Response) - metoda reagowanie całym ciałem
- metoda audiolingwalna
- metoda audiowizualna
- metoda bezpośrednia
- metoda zabaw i gier dydaktycznych

- drama

Podczas pracy z dziećmi będą wykorzystywane różnorodne techniki nauczania:

- słuchanie i nauka piosenek, rymowanek, wyliczanek w języku obcym
- słuchanie i oglądanie bajek
- zabawy dramatowe (krótkie przedstawienia teatralne, aranżowane scenki)
- zabawy i gry językowe – nauka poprzez zabawę
- reagowanie ciałem
- wskazywanie ilustracji lub przedmiotów
- historyjki obrazkowe
- nauka poprzez działanie

IV. Formy pracy:

Prowadzone przez nauczyciela zajęcia umożliwią dzieciom pracę:

- **z całą grupą** - umożliwia organizowanie zadań polegających na reagowaniu całym ciałem, chóralnym odtwarzaniu piosenek i wierszyków oraz gier i zabaw pozbawionych czynnika rywalizacji. Sprzyja ona początkowym etapom przyswajania danego materiału językowego i pozytywnie motywuje dzieci, które boją się samodzielnych działań i indywidualnych występów.
- **w drużynach** – stosuje się ją w ramach gier rywalizacyjnych (np. noughts and crosses). Dzięki niej dzieci uczą się współpracy w zespole, zasad pozytywnego współzawodnictwa, a także zdobywają umiejętność znoszenia porażki.
- **w grupach** - organizując pracę w grupach kiluosobowych można przeprowadzić takie zadania jak: gry planszowe, gry w karty, zabawy konstrukcyjne i plastyczne, przygotowywanie mini-scenek, prace projektowe itp. Ta forma pracy uczy dzieci funkcjonowania w grupie, dzielenia się pomysłami, przestrzegania zasad współpracy i rywalizacji. Ponadto, działając w grupie, dziecko czuje się pewniejsze i bezpieczniejsze.

- **w parach** - stwarza okazje do organizowania ćwiczeń typu role plays, polegających na odgrywaniu krótkich scenek i dialogów.
- **indywidualną** - związana jest z wypełnianiem różnych ćwiczeń w podręczniku lub na kartkach rozdanych przez nauczyciela (rysowanie, kolorowanie, uzupełnianie, łączenie, itp.). Jest to forma pracy, która idealnie nadaje się do utrwalania i testowania umiejętności uczniów.

V. Struktury gramatyczne:

Dzieci w wieku przedszkolnym nie są w stanie zrozumieć reguł gramatycznych ani analizować danej konstrukcji. W nauczaniu gramatyki należy skupić się na przyswajaniu struktur, bez ich analizowania. Struktury gramatyczne powinny stanowić narzędzie do użycia poznanego słownictwa, w celu wyrażenia swoich potrzeb, opinii, preferencji, zadania pytań, opisanie pewnych cech przedmiotów itp. Formy gramatyczne stanowią integralną część języka i są przez dzieci przyswajane w naturalny sposób, tak samo jak nowe słowa czy zwroty. Przykładowe struktury gramatyczne, które będą wprowadzane m.in.:

Czasowniki: to be, to have got, to can, Tryb rozkazujący, Czas Present Simple - czynności codzienne, Czas Present Continuous;

Rzeczowniki: nazwy własne, liczba pojedyncza, liczba mnoga regularna;

Przymiotniki: kolory, wiek, rozmiar; przymiotnik dzierżawczy: my, your (his, her);

Liczebniki: 1-10;

Zaimki: osobowe: I, you, she, he, it, we, they; wskazujące: this, that; pytajne: what, who, where, when, how;

Przymki: in, on.

VI. Opis osiągnięć dziecka:

W okresie edukacji przedszkolnej dziecko zdobywa dużo nowych umiejętności w zakresie nauki języka angielskiego – poznaje wiele nowych słów i struktur, nabywa umiejętności rozumienia ze słuchu oraz bardzo podstawowego porozumiewania się (komunikacja ustna). Osiągnięcia poszczególnych dzieci są zróżnicowane; każde dziecko rozwija i uczy się w swoim tempie, które zależy od wielu czynników, m.in. osobowości dziecka, jego preferencji w uczeniu się czy liczby zadań poświęconych na rozwijanie kompetencji językowych. Podane poniżej osiągnięcia dziecka odnoszą się do umiejętności, jakie zazwyczaj zdobywa na koniec etapu przedszkolnego.

Wiedza

- rozumie proste polecenia i właściwie na nie reaguje;
- rozpoznaje i nazywa w języku obcym pewne obiekty w najbliższym otoczeniu;
- potrafi klasyfikować słowa w zestawy tematyczne;
- potrafi podać przymiotniki o przeciwnym znaczeniu;
- rozumie i wykorzystuje proste struktury gramatyczne.

Umiejętności

- potrafi rozpoznać brzmienie i melodię języka angielskiego;
- rozumie proste polecenia nauczyciela i właściwie, werbalnie lub pozawerbalnie, na nie reaguje;
- powtarza proste zwroty często używane w klasie;
- rozumie i nazywa obiekty w najbliższym otoczeniu;
- rozpoznaje i recytuje wierszyki i rymowanki, śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego;
- rozumie sens opowiedzianych historyjek, gdy są wspierane obrazkami, gestami, przedmiotami;
- odgrywa krótkie scenki ćwiczone na zajęciach.

Samodzielność w uczeniu się

- rozumie potrzebę uczenia się języka angielskiego;
- jest wrażliwe na melodię języka angielskiego;
- potrafi zrozumieć znaczenie słów z kontekstu (w piosence, historyjce, bajce);
- chętnie bierze udział w zajęciach i sam podejmuje wolę wykonania zadania.

VII. Ewaluacja programu:

- nauczyciel uzyskuje informację zwrotną pojedynczych zajęć, na semestr i koniec roku za pomocą aktywnych metod ewaluacji – buźki, termometr, kciuki, spinacze.
- nauczyciel przeprowadza ankietę ewaluacyjną wśród rodziców po zakończeniu roku szkolnego.

ANKIETA EWALUACYJNA DLA RODZICA

Proszę ocenić w skali od 1 do 6 zajęcia prowadzone w języku angielskim, zakreślając kółkiem odpowiednią cyfrę lub słowo.

- A. Czy Pani/ Pana dziecko chętnie uczestniczyło w zajęciach prowadzonych w języku angielskim (nie) 1 2 3 4 5 6 (tak, bardzo)
- B. Czy zajęcia były zdaniem Pani/ Pana dziecka interesujące i przydatne? (nie) 1 2 3 4 5 6 (tak, bardzo)
- C. Czy sposób prowadzenia zajęć zachęcał Pani/Pana dziecko do udziału w nich? (nie) 1 2 3 4 5 6 (tak, bardzo)
- D. Czy zajęcia zachęcały Pani/Pana dziecko do pogłębiania wiedzy? (nie) 1 2 3 4 5 6 (tak, bardzo)
- E. Czy chciałaby Pani/ Pan, aby Pani/ Pana dziecko w przyszłym roku szkolnym uczestniczyło w zajęciach prowadzonych w języku angielskim? TAK NIE

Bibliografia:

1. Baidak N., Garcia Mingues M.L., Oberheidt S. 2007. *Zintegrowane kształcenie przedmiotowojęzykowe w szkołach w Europie*. Warszawa: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji.
2. Bentley K. 2009. *Primary Curriculum Box*. Cambridge: Cambridge University Press.
3. *CLIL w polskich szkołach. Od teorii do praktyki*. „Języki Obce w Szkole” nr specjalny 6/2010. Warszawa: ORE.
4. Coyle D., Hood P., Marsh D. 2010. *CLIL Content and Language Integrated Learning*. Cambridge: CUP.
5. *Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie*. Council of Europe. CODN. Warszawa 2003.
6. *Europejskie Portfolio Językowe dla dzieci od 6 do 10 lat*. 2006. Warszawa: CODN.
7. EURYDICE (2006). *Content and Language Integrated Learning (CLIL) at School in Europe*. Strasbourg: European Commission.
8. EURYDICE (2012). *Key Data on Teaching Languages at School in Europe*. Strasbourg: European Commission.
9. Gardner H. 2002. *Inteligencje wielorakie. Teoria w praktyce* (tłum. Jankowski A.). Poznań: Media Rodzina.
10. Harmer J., *The Practice of English Language Teaching*, Longman 2005
11. Iluk J. 2006. *Jak uczyć małe dzieci języków obcych?* Częstochowa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Lingwistycznej.

12. Jaros I. *Nowoczesne technologie w nauczaniu języka obcego na pierwszym etapie edukacji*, w: „Nauczyciel przyszłości. Poprawa jakości kształcenia”, red. A. Frymus, M. Nowotnik-Kozicka, Wyższa Szkoła Nauk Społecznych i Technicznych, Radom 2012
13. Karczevska J., Kwaśniewska M. (red.) 2009. *Dziecko sześciolatnie w szkole*. Kielce: Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP.
14. Komorowska H. (red.) 2009. *Skuteczna nauka języka obcego*. Warszawa: CODN.
15. Komorowska H. (red.). 2007. *Nauczanie języków obcych – Polska a Europa*. Warszawa: Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej „Academica”.
16. Komorowska H. 2003. *Metodyka nauczania języków obcych*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
17. Kupisiewicz Cz. 2005. *Podstawy dydaktyki*. Warszawa: WSiP.
18. Lewis G., G. Bedson, *Games for Children*, Oxford University Press 2006
19. Mehisto P., Marsh D., Frigols M.J. 2008. *Uncovering CLIL. Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education*. Oxford: Macmillan Publishers Limited.
20. *Nauczanie wczesnoszkolne*. „Języki Obce w Szkole” nr specjalny 6/2000. Warszawa: CODN.
21. Pamuła M. 2003. *Metodyka nauczania języków obcych w kształceniu zintegrowanym*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
22. Pamuła M., Sikora-Banasik D. 2008. *Inteligencje wielorakie na zajęciach języka angielskiego, czyli jak skutecznie i ciekawie uczyć dzieci w młodszym wieku szkolnym*. Warszawa: CODN.
23. Phillips S., *Drama with Children*, Oxford University Press 2006
24. Read C. 2007. *500 Activities for the Primary Classroom*. Oxford: Macmillan Publishers Limited.
25. Reilly V., S. M. Ward, *Very Young Learner*”, Oxford University Press 2004
26. Sikora-Banasik D. (red.). 2009. *Wczesnoszkolne nauczanie języków obcych*. Warszawa: CODN.
27. Szpotowicz M., Szulc-Kurpaska M. 2009. *Teaching English to Young Learners*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Tabela 1: Nauczanie dwujęzyczne w trakcie zajęć dydaktycznych.

Lp.	Proponowane tematy zajęć	Treści realizowane w programie	Szczegółowe cele kształcenia w zakresie wiadomości i umiejętności
			Dziecko:
1.	Hello!	Powitania, pożegnania oraz zwroty grzecznościowe. Sposoby przedstawienia się.	Rozumie pytania, powitania oraz pożegnania i potrafi na nie odpowiedzieć. Struktury językowe: -“What is your name?” -“My name is..”, “How old are you”, “I’m... years old.”, “How are you today?” - “I’m fine. Thank you.”, “Hello”, “Hi”, “Good morning”, “Goodbye”, “Bye, bye”, “See you (later, tomorrow)”, “Yes, please”, “Thank you”, “No, thank you”.
2.	Kindergarten rules and expectations	Zasady zachowania w przedszkolu.	Zapoznaje się z zasadami panującymi w grupie i ich przestrzega. -“ We don’t cheat.”, “We listen when someone is speaking.”, “We raise our hands to speak.”, “We don’t interrupt.”, “We are good friends.”, “We follow teacher’s directions quickly.”, “We always do our best work.”, “We don’t fight with each other.”, “We are nice to each other.”, “We remember to clean up/ We don’t leave a mess”, “We don’t disturb others”.
3.	What can I find in my classroom (playroom)?	Poznanie pomocy i zabawek znajdującymi się w sali przedszkolnej oraz zasad korzystania nich.	Nazywa przedmioty znajdujące się w sali, odnajduje je na polecenie nauczyciela, korzysta z nich zgodnie z przeznaczeniem oraz odkłada na swoje miejsce. Słownictwo: Toys: a doll, a ball, blocks etc. School things: a rubber, scissors, a pencil, a book, a crayon, clay, paints etc. Struktury językowe: -“What is it?”, “It is a....”, “Can you give me a...., please.”, “Here you are”, “Put ... away, will you? ”, “Bring me..., please.”, “Place the book/ notebook back in the locker”.
4.	The tour of the school.	Pomieszczenia w przedszkolu/ szkole.	Zna i nazywa pomieszczenia znajdujące się w szkole. Słownictwo:

			Rooms at school: a canteen, a changing room, a classroom, hall, a corridor, stairs, upstairs, downstairs, a teachers' room, a school office. Struktury językowe: -“Turn left.”, “Turn right.”, “Go straight on.”, “Go upstairs.”, “Go downstairs.”, “Don't go...”, “Stop!”, “Let's eat lunch/ breakfast in the school canteen.”, “Where are we going now? (to the canteen/ gym).”
5.	Colours around me	Kolory.	Rozpoznaje i nazywa kolory. Słownictwo: - Colours: red, yellow, pink, green, orange, purple, blue, brown, black, white, beige, silver, gold. Struktury językowe: - “What colour is it?”, “It is...”, “What colour is the...?”, “The... is ...”.
6.	I can count to 10	Przeliczanie do 10.	Przelicza kolejno do dziesięciu. Słownictwo: -Numbers: one, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten. Struktury językowe: -“What number is it?”, „It's”.
7.	I live in a city I live in a village	W mieście i na wsi – budynki i sklepy. Wady i zalety mieszkania na wsi i w mieście/ różnice	Rozpoznaje budynki i sklepy znajdujące się w mieście i na wsi. Słownictwo: Buildings: a hospital, a school, a museum, a restaurant, a bank etc. Shops: a baker's, a supermarket, a market, a café, a shoe shop, a clothes shop etc. Struktury językowe: -“Where are you going?”, „I'm going to the...”, “Where do you live?”, “I live in a...”, “Where would you like to live in the future?”, “I would like to live in the country/ city.”.
8.	I am safe in the street	Zasady ruchu drogowego.	Rozpoznaje podstawowe znaki drogowe oraz dostrzega różnorodność pojazdów, stosuje się do obowiązujących zasad poruszania się. Słownictwo: Street: traffic lights, a zebra crossing, a red light, a green light, an orange light, road

			safety. Means of transport: a car, a bus, a lorry, a bike, a motorbike etc. Struktury językowe: -“You can go/cross the street.”, “You must stop!”, “You must be careful.”, “You must wait!”, “You mustn’t....!”, “Use your eyes and ears!”, “Keep looking and listening!”
9.	Autumn is coming	Zmiany zachodzące w przyrodzie jesienią.	Rozpoznaje jesienne kolory, dostrzega zmiany zachodzące w przyrodzie, nazywa i przelicza dary jesieni. Słownictwo: a) Autumn’s colours: red, yellow, brown, gold. b) Animals: a squirrel, a hedgehog, a brown bear, birds, a stork, a skylark. c) Autumn’s gifts: nuts, fir cones, harvest, pumpkins, apples, acorns, chestnuts, rowan, colourful leaves, leaf pile, rake, scarecrow. d) Autumn’s weather: “It is rainy”, “It is cloudy.”, “It is foggy.”, “It is sunny”, “It is windy”. Struktury językowe; -“What colour is that leaf/ the squirrel etc. ?”, “What is it? “, “What are they?“ It is...”, “They are..”, “Is it sunny/cloudy/rainy etc?, “Yes, it is.”, “No, it isn’t.”, “Autumn leaves are falling down”.
10.	What should I wear?	Ubiór odpowiedni do jesiennej pogody.	Ubiera się odpowiednio do jesiennej pogody. Słownictwo: Clothes and accessories: a jacket, a hat, a scarf, a hoodie, trousers, a raincoat, wellingtons, an umbrella. Struktury językowe: -“What are you wearing?”, “I’m wearing a...”; “Put on your...”.
11.	Autumn in the orchard	Dary sadu.	Rozpoznaje i nazywa drzewa owocowe oraz ich owoce. Słownictwo: Fruit trees: an apple tree, a plum tree, a pear tree. (apples, pears, plums). Struktury językowe: -“Do you like...?”, „Yes, I do.”, “No, I don’t.”.
12.	Exotic fruits	Owoce egzotyczne.	Rozpoznaje i nazywa owoce egzotyczne.

			Słownictwo: Exotic fruits: an orange, a banana, a peach, a watermelon, a pineapple. Struktury językowe: -“Do you like...?”, „Yes, I do.”, “No, I don’t.”.
13.	Autumn in the garden	Warzywa	Rozpoznaje i nazywa owoce, warzywa. Vegetables: an onion, a leek, celery, a carrot, lettuce, a cabbage, a cucumber etc. Struktury językowe: -“Do you like...?”, „Yes, I do.”, “No, I don’t.”.
14.	Counting vegetables and fruits	Przeliczanie owoców i warzyw.	Przelicza owoce i warzywa, tworzy liczbę mnogą rzeczownika. Słownictwo: Fruit trees: an apple tree, a plum tree, a pear tree. (apples, pears, plums). Exotic fruits: an orange, a banana, a peach, a watermelon, a pineapple. Vegetables: an onion, a leek, celery, a carrot, lettuce, a cabbage, a cucumber etc. Struktury językowe: -“How many...?”, „Two apples,”, „Five oranges” . etc.
15.	Emotions	Rozpoznawanie emocji i nazywanie ich.	Rozpoznaje i nazywa emocje pozytywne i negatywne. Słownictwo: Emotions: happy, sad, scared, tired, sleepy, surprised, angry, furious, in love, in pain, bored, proud, excited etc. Struktury językowe: -“How do you feel?”, ”How are you today?”, „I am...”, “Name the emotion”, “How is he/she?”.
16.	Senses	Zapoznanie z pojęciem zmysł. Nazywanie zmysłów.	Nazywa i rozróżnia zmysły. Słownictwo: Parts of body: ears, nose, eyes, tongue, fingers Senses: sight, hearing, touch, taste, smell, Struktury językowe: -“ I see..., I hear... I touch..., I smell...”, “What do you see/ hear/ smell etc.?”,

			“What can you (hear) with your (ears)?”, “I can smell (socks) with my (nose).”
17.	Parts of the body	Rozpoznawanie części ciała i nazywanie ich.	Rozpoznaje i nazywa części ciała. Słownictwo: Parts of the body: a head, a stomach, a neck, a leg, an arm, an eye, an ear etc. Struktury językowe: -“Have you got....?”, „Yes, I have”, „No, I haven’t”, “It/ The monster has got.....”. “How many legs has it got?”
18.	We are healthy	Zapoznanie ze zdrowym stylem życia.	Wymienia zasady zdrowego stylu życia. Rozumie, że dbanie o zdrowie łączy się z właściwym odżywianiem, ruchem, ubieraniem się odpowiednim do pogody. Słownictwo: Food: healthy food, unhealthy food, fruits, vegetables, meat, rice, milk, juice, chocolate, chips, crisps etc. Sports: football, basketball, hockey, volleyball etc. Struktury językowe: -“Are you hungry / thirsty? ”, “Yes, I am”, No, I’m not.” , „What’s your favourite food?”, My favourite food is...”, “Do you like playing...”, Yes, I do”, „No, I don’t”., “Can you play...?”, “Yes, I can”, “No, I can’t”. - Rules of healthy lifestyle: “We eat lots of fruit”, “We eat vegetables”, “We exercise”, “We brush our teeth twice a day”, “We walk to school”. “We wash our hands before eating”, “We wash our hands after using the toilet”, “We drink lots of water”.
19.	At the doctor’s	Zapoznanie z numerami alarmowymi i udzieleniem pierwszej pomocy.	Potrafi wezwać pomoc przy użyciu numeru 112. Opowiada o swoich dolegliwościach. Słownictwo: Nouns: a doctor, medicines, a tissue. Numbers: 1-20. Diseases: a headache, a stomach-ache, a temperature, an earache, a cold, a cough, a toothache, runny nose etc. Struktury językowe: -“Have you got a ...?”, “Yes, I have”, “No, I haven’t”. , “I have got a...”, “Can you help me, doctor?”, “Yes, I can”, “Thank you, doctor.”, “Put a plaster on it”, “Eat this medicine”, “Stay in bed”.

20.	My pet	Zapoznanie ze zwierzętami domowymi i opieką nad nimi.	Wymienia zwierzęta domowe i określa jak odpowiednio się nimi opiekować. Słownictwo: Pets: a dog, a cat, a canary, a fish, a hamster, a mouse etc. Homes: basket, kennel, tank, cage etc. Struktury językowe; -“Have you got a?”, Yes, I have”, „No , I haven’t”, “What is your favourite animal?”, “My favourite animal is...”, “ What do these animals say?”, “It says ... (woof, woof)”.
21.	In the zoo	Zapoznanie z dzikimi zwierzętami.	Wyróżnia dzikie zwierzęta i rozpoznaje ich części ciała. Słownictwo: Wild animals: a lion, a tiger, a zebra, an elephant, a giraffe etc. Saxon genitive: “an elephant’s ear”, “a zebra’s belly” etc. Struktury językowe: -“What is it?”, ”It’s a...”, “Whose ears/feet are they?”, “Whose tail/mouth is it?”, “What do the tigers in the zoo say?”, “Can the elephant stomp?”
22.	My home	Rozpoznawanie pomieszczeń w domu. Określanie przeznaczenia sprzętów domowych.	Rozpoznaje pomieszczenia i sprzęty znajdujące się w domu, nazywa je. Wie do czego służą. Słownictwo: House: - the kitchen: an oven, a cooker, a table, a chair, shelves, - the living room: a lamp, a sofa, an armchair, a tv set, - the bathroom: a towel, a bath, a shower, a sink, the bedroom, a bed, a desk, a pillow etc. Struktury językowe: -“There is...”, „There are...”, „Where can you find a lamp in the house?”, „I can find a lamp in the living room”.
23.	Dinosaurs	Zapoznanie z zawodem archeologa i z życiem na ziemi w epoce dinozaurów. Powstanie węgla.	Rozumie i wyjaśnia pojęcie archeolog. Opowiada o hipotezach na temat wyginięcia dinozaurów. Wie jak powstał węgiel oraz kto i gdzie się go wydobywa. Słownictwo:

			Adjectives: small, big, long, short, tall etc. Colours: yellow, pink, green, orange, purple, blue, brown, black, white, beige, silver, gold. Struktury językowe: - „It is a big grey.....”. – kolejność przymiotników.
24.	Winter is coming	Przypomnienie czterech pór roku. Zapoznanie ze zmianami jakie zachodzą zimą w przyrodzie. Nazywanie schronień zwierząt leśnych.	Dostrzega zmiany zachodzące w przyrodzie zimą. Rozumie potrzebę dokarmiania zwierząt. Słownictwo: a) Animals and their shelters: bear, squirrel, fox, hedgehog, borrow, tree hollow, leaf pile, den. b) Feeding animals and birds: a hare, a roe deer, a deer, a boar, a tit, a sparrow, a nuthatch etc. c) Winter fun: play hockey, make a snowman, make a snowfort, build an igloo. d) Winter’s weather: “It is snowy”, “It is cloudy.”, “It is foggy.”, “It is sunny”. Struktury językowe; - “What is it?”, “It is a...”, “Let’s make a....”, “Is it sunny/cloudy/ rainy etc.?, “Yes, it is.”, “No, it isn’t.”.
25.	Winter sports	Zabawy i sporty zimowe.	Wyróżnia sporty oraz zabawy zimowe. Słownictwo: Winter sports: ice hockey, skiing, skating, snowboarding. Winter fun: make a snowman, make an angel, build a snow fort, Struktury językowe: - “I can ski/ skate/ make a snowman....”.
26.	Winter clothes	Ubiór odpowiedni do zimowej pogody.	Ubiera się odpowiednio do zimowej pogody. Słownictwo: Clothes: gloves, mittens, a scarf, a hat, a coat, boots. Struktury językowe: - “What are you wearing?”, “I’m wearing a...”.
27.	Merry Christmas!	Zapoznanie ze zwyczajami bożonarodzeniowymi w Polsce i w Wielkiej Brytanii.	Zna zwyczaje bożonarodzeniowe. Słownictwo:

			Christmas time: Christmas tree, presents, star, ornament, chains, lights, balls, stocking, snowflake, snowball, sledge, ice-skates, Santa Claus, Christmas Eve, Boxing Day etc. Struktury językowe: -“What is it?”, “It is a...”, “What do you want for Christmas?”, “I want...”, “Merry Christmas!”, “We wish you a Merry Christmas and a Happy New Year!”.
28.	Calendar	Nazywanie kolejno pór roku, dni tygodnia, miesięcy. Określanie aktualnej pory roku, miesiąca, dnia tygodnia.	Wymienia kolejno nazwy dni tygodnia, miesięcy. Nazywa pory roku. Słownictwo: - Days of the week: Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday. - Months of the year: January, February, March, April, May, June, July, August, September, October, November, December - Seasons: spring, summer, autumn, winter Struktury językowe: - “Yesterday was...”; “Today is...”; “Tomorrow will be...”; “What day is it today?”; “What’s the season?”; “What’s the month?”; “What’s your favourite season?”; “I play football/ ride a bike/ swim on Mondays.”; “Do you play football on Mondays?”; “Yes, I do/ No, I don’t.”
29.	Carnival	Rozwijanie zainteresowania karnawalem i związanymi z nim tradycjami.	Wymienia karnawałowe postaci. Słownictwo: Carnival characters: angel, cowboy, ghost, goblin, monster, mummy, pirate, skeleton, spider, superhero, vampire, witch etc. Struktury językowe: - “What is it?”, “It is a...”, „It’s Carnival Time.”, “Let’s go to the carnival parade!”, “I’m a cowboy/pirate/clown/princess”, “Who’s this?”.
30.	Grandma and Grandpa day	Nazywanie członków rodziny.	Wymienia członków swojej rodziny. Słownictwo: Members of family: a mummy, a daddy, a sister, a brother, an uncle, an aunt, a grandpa, a grandma. Struktury językowe: -“Who’s she/he?”, “She/ He is my mummy/ daddy”, “I love my mummy/grandma”.
31.	We’re Poles	Podawanie nazwy naszego kraju.	Nazywa kraj, w którym żyje oraz wybrane państwa Unii Europejskiej. Wymienia sąsiadów Polski, stolicę, nazywa morze, ważniejsze miasta i rzeki.

	We're Europeans	Zapoznanie z symbolami narodowymi: flagą, godłem, hymnem. Nazywanie sąsiadów Polski, stolicy, morza, ważniejszych miast i rzek. Poznanie wybranych państw należących do Unii Europejskiej. Zapoznanie z charakterystycznymi budowlami i symbolami państw Unii Europejskiej.	Słownictwo: - National symbols of Poland: white and red flag, The White Eagle emblem, national anthem of Poland. - Neighbours of Poland: Germany, Czech Republic, Slovakia, Ukraine, Belarus, Lithuania, Russia. Member countries of the EU: Germany, France, Greece, Italy, Spain, United Kingdom etc. - Buildings and symbols: Eiffel Tower, Leaning Tower of Pisa, Colosseum, Acropolis, windmill, tulip, Big Ben, toreador, corrida. Struktury językowe: - "We're Poles", "We live in Poland", "We speak in Polish", "What is the country?".
32	I'm safe in the kitchen	Zapoznanie z zasadami zachowania się w kuchni.	Zna zasady zachowania się w kuchni. Wymienia przedmioty kuchenne. Słownictwo: a fork, a knife, a spoon, a plate, a cup, a glass, a chopping board, napkins, a kettle. Struktury językowe: - "Don't lick your fingers", "Don't touch hot things.", "You should wash your hands.", "You should roll up your sleeves". etc. - There is/ There are e.g. „There is one kettle.”
33.	Time	Odczytywanie pełnych godzin.	Korzysta z zegara. Odczytuje pełne godziny. Słownictwo: Numbers: 1-12 Struktury językowe: - „What time is it?” , „It's one o'clock’.
34	Spring is coming	Zapoznanie ze zmianami zachodzącymi w przyrodzie wiosną.	Wymienia elementy pogody występujące wiosną. Nazywa oznaki wiosny. Wymienia zwiastuny wiosny. Słownictwo: a) Animals: skylark, starling, chick, lamb etc. b) Spring indications: flowers, snowdrop, crocus, tulip, blossom, buds, drops, frogs spawn, tadpoles, umbrella, grass, sun, ladybird, butterfly, bird,

			caterpillar, frog etc. c) Spring's weather: higher temperature, the ice and snow thaw, rainbow, "It is stormy", "It is rainy", "It is cloudy", "It is wet", "It is windy", "It is sunny". Struktury językowe; - "What is it? ", "What are they?", "It is...", "They are..", "Is it sunny/cloudy/rainy etc?", "Yes, it is.", "No, it isn't.", "Spring is coming/here".
	Easter time	Zapoznanie ze zwyczajami Świąt Wielkanocnych.	Zna Wielkanocne zwyczaje. Słownictwo: Easter: a chick, a bunny, a baskets, an egg, a lamb, a cake. Struktury językowe: - "What is it? ", "What are they?", "It is...", "They are.."
35.	Day and night	Nazywanie pór dnia: o brzasku/świcie; o poranku, w południe, popołudniu, wieczorem, o zmroku/zmierzchu, w nocy, o północy.	Zna i wymienia pory dnia. Słownictwo: Time of day: at dawn, in the morning, in the afternoon, in the evening, at dusk, at night, at midday, at midnight. Struktury językowe: - "What time of day is it?", "It's morning/ evening etc".
36.	Music is everywhere	Nazywanie instrumentów muzycznych.	Rozpoznaje i wymienia instrumenty muzyczne. Słownictwo: Nouns: an instrument, a guitar, a piano, a drum, a keyboard, a piano. Struktury językowe: - "What is it? ", "What are they?", "It is...", "They are.."
37.	Butterfly life cycle	Zapoznanie z cyklem rozwojowym motyla.	Zna i wymienia kolejne fazy cyklu rozwojowego motyla. - butterfly life cycle, eggs, caterpillar, cocoon, butterfly, leaf, chrysalis.
38.	Frog life cycle	Zapoznanie z cyklem rozwojowym żaby.	Zna i wymienia kolejne fazy cyklu rozwojowego żaby. - frog life cycle, eggs, tadpole, tadpole with legs, froglet, adult frog, pond, water.

39.	Plant growth	Nazywanie czynników potrzebnych roślinom do życia.	Wymienia czynniki, które są niezbędne roślinom do życia. Słownictwo: - sunlight, water, nutrients, air. Struktury językowe: - “What do plants need to grow?”, “They need...”.
40.	Bean plant life cycle	Zapoznanie z cyklem rozwojowym fasoli.	Zna i wymienia kolejne fazy cyklu rozwojowego fasoli. - life cycle of a bean plant, grow, growth, bean, seed, soil, germinale, roots, shoot, stem, flower, runner beans.
41.	Trees life cycle	Zapoznanie z cyklem rozwojowym drzew.	Zna i wymienia kolejne fazy cyklu rozwojowego drzew. - life cycle of a tree, grow, growth, seeds, seedling, fall, buds, etc.
42.	Transportation	Poznawanie różnych środków transportu: lądowego, wodnego, powietrznego.	Rozpoznaje i nazywa różne środki transportu: lądowego, wodnego, powietrznego. Słownictwo: Transport: a bike, a motorbike, a car, a bus, a taxi, a truck, a train, a plane, a helicopter, a airplane, a boat, a ship. Struktury językowe: - “What is it? “, “What are they?“, “It is...”, “They are...”
43.	Farm Animals	Poznawanie dorosłych i młodych zwierząt hodowlanych na wsi oraz ich głosów. Nazywanie domów zwierząt.	Rozpoznaje i nazywa zwierzęta z wiejskiego podwórka oraz ich domy. Naśladuje ich odgłosy. Wymienia produkty pochodzące od zwierząt. Słownictwo: Farm animals: a duck, a cow, a dog, a pig, a cat, a hen, a horse, a goat, a sheep, a lamb, a rabbit. Products: milk, wool, cheese, eggs, etc. Struktury językowe: - “What is it? “, “What are they?“, “It is...”, “They are..”.
44.	Protect our	Poznawanie zagrożeń	Rozpoznaje negatywne i pozytywne zachowania wobec przyrody.

	environment	dla środowiska przyrodniczego wynikających z niszczycielskiej działalności ludzi, np. zatrucie wód, powietrza, gleby, zabijanie zwierząt dla futer, kłów, wycinanie lasów, wyrzucanie odpadów w niedozwolonych miejscach.	- conserve water; recycle paper, cans, plastic; remember to turn off the lights; plant a tree; use recyclable bins; use canvas recyclable bags; using of solar energy; changing transportation habits; saving lamps etc.
45.	I want to be...	Poznanie różnych zawodów.	Zna i rozróżnia różne nazwy. Opowiada o swoich marzeniach dotyczących pracy. Słownictwo: Occupations: a farmer, a doctor, an artist, a manager, a football player, a fireman, a policeman, a singer, a pilot, a chef, a postman, a teacher, a nurse etc., Struktury językowe: - "It's a/an...", "In the future I want to be..."
46.	Summer time	Zapoznanie z możliwościami spędzania czasu wolnego.	Zna sposoby spędzania wolnego czasu w różnych miejscach - w górach, nad morzem, w lesie, nad jeziorem, na wsi. Słownictwo: Nouns: mountains, a lake, a forest, sea etc. Struktury językowe: - "Where would you like to spend your holiday?", "I would like spend my holiday by the sea/ in the mountains etc".

Tabela 2: Nauczanie dwujęzyczne w czynnościach dnia codziennego.

Lp.	WYDARZENIA W CIĄGU DNIA BĘDĄCE OKAZJĄ DO UŻYWANIA I UTRWALANIA JĘZYKA ANGIELSKIEGO W PRZEDSZKOLU	CELE KSZTAŁCENIA DZIECKO:	DZIECKO		NAUCZYCIEL / RODZIC		INNE PRZYDATNE ZWROTY	SŁOWNICTWO
			TYPOWE PYTANIA	PROŚBY, UWAGI, ODPOWIEDZI	TYPOWE PYTANIA	POLECENIA, ODPOWIEDZI, PROŚBY		
1.	PRZY ŚNIADANIU/ PODWIECZORKU	- wypowiada się w języku angielskim podczas przygotowywania i jedzenia posiłku, - wyraża chęci i preferencje, - prosi o pomoc.	- Can I have a sandwich, please? - Can I have some cornflakes for breakfast today? - Can you give me some cornflakes? - Can you help me with this? - Could you pass me a spoon, please?	- I'd like one piece of bread, please. - I'd like some ham, please. - I don't like lettuce. - I don't want cheese. - I don't want any more milk. - I'm not going to eat this. - Don't put tomato on my sandwich, please. - With butter/ without ham. - I'm full now, thank you. - It's really taste/ salty/ sweet/ sour/ bitter. - Thank you	- Do you want some cucumber on your sandwich? - What would you like? - Would you like to have a sandwich? - Would you like one more/ some more? - How much/ many do you want? - How about some radish? - Another one? - What	- Enjoy your meal/ Bon appétit. - Not yet. - Don't squirm on the chair/ sit still and don't wave the fork. - Wash your hands before eating.	Which one? Yes, please. No, thank you. Of course. Sure. Here you are.	Food: (fish/ egg) spread, bread roll(s), milk soup, jam, pear(s), apple(s), (fruit/ herbal) tea, egg(s), yoghurt, rise, cocoa, sandwich(es), piece(s) of bread, sausage(s), butter, honey, milk, cucumber(s), gherkin(s), fruit, cornflakes, orange(s), tomato(es), lettuce, cheese, (apple) juice, salt, pepper, ham, vegetables, grapes, water. Places and cookware: dining room, mug(s), kitchen,

				very much for the breakfast.	with?			glass(es), teaspoon(s), spoon(s), bowl(s), dish(es), knife(ves), plate(s), fork(s), sink, dishwasher. Verbs: to want/ give/ eat/ put/ like/ drink/ pass/ bring. Numbers: 1-6
2.	PRZY OBIEDZIE	- ćwicz struktury językowe pozwalające pytać o pozwolenie i pomoc, - wyraża chęci i preferencje, - utrwała słownictwo związane z potrawami, zastawą stołową.	- Can I have a second helping of the soup, please? - Can I have a pancake? - Can you give me some salad? - Can you cut my pork chop/ frikadelle/fis h cake? - Do I have to eat the potatoes/ rice? - What is this? - What's for dinner/ dessert? - What are we having?	- I'd like a strawberry sauce/ spaghetti sauce? - I'd like one more fish cake? - I'd like some more meat, please? - I don't want any more potatoes. - Yummy.	- Look at the clock. What time is it? -Do you want a helping? - Would you like one more/ some more? - How much/ many do you want? - How about trying yourself?	- It's 12 o'clock. It's time for dinner. - Sit at the table/ - We can start dinner now. - Enjoy your meal/ Bon appétit. - Not yet. - Don't squirm on the chair/ sit still and don't wave the fork. - Wash your hands before eating. - Try some. - Taste it – it's really good. - It's salad. - For dessert we're having jelly. - Here you are.	Yes, please. No, thank you. Of course. Sure. Here you are. Thanks. Not yet.	Food: onion(s), chop(s), chicken, pasta, meat, pancake(s), fish, rice, millet/ buckwheat groats, early potato(es), salad, fruit/ cabbage salad, cheesecake, sauce, spaghetti, apple pie, cream, pork, beef. Cookware: spoon, dish(es), knife, glass(es), plate(s), soup plate, fork(s). Meal: soup, the main course, dessert, dinner, lunch. Numbers: 1-6

						- Rise from the table, please. - Lie on a pillow on the floor and sleep.		
3.	NA SPACERZE/ NA PLACU ZABAW	- poznaje świat, - utrwała struktury pozwalające prosić o pozwolenie i pomoc, - ćwiczy słownictwo związane z zabawami na powietrzu.	- Can I take it kindergarten? - Can I take of my jacket? - Can you hold this/ it for me? - Can we stay a little while longer? - Can I play for 15 more minutes? - Can I go on the swing? - What's this?/ What are these? - Can we run on the playground? - Can you come with me? - Can you give me sth to drink? - Where's my shovel/ bucket/rake? - Can you give me a	- I'd like to take this stone home. - I need something to drink. - I don't want to go back yet. - I'm hot/ cold. - Let's go over there. - Look at the sky. - Help me, please. - come with me, please. - Look! I'm building a mud pie. - I need to go to the toilet.	- What do you want to do? - Would you like sth to drink? - Why don't you go play with the other kids? - Shall we go? - Shall we head back? - Are you ready?	- Let's go to the playground/ for a walk. - Let's stay for 15 more minutes. - Look at this stone. - Wipe your nose/ forehead with a tissue. - It's beautiful (flower), thanks a lot. - Put on your jacket/ sweater. - Take off your scarf. - Ok, let's go.	Give it to me. Hurry up! Be careful! Over there. Back.	Places and objects: building(s), cloud(s), tree(s), scooter, swing(s), stone(s), merry-go-round, flower(s), leaf(-ves), sky, stick(s), cycle, sun, rubbish, grass, slide. To the forest/ park/ playground, for a walk, on the swing, People, animals: boy(s), girl(s), hedgehog, woman (women), man (men), butterfly, person (people), doggy (-ies), bird, squirrel, beetle. Adjectives: interesting, pretty, awesome, beautiful, wonderful, amazing.

			tissue?					
4.	PODCZAS DOWOLNEJ ZABAWY I SPRZĄTANIA	- dba o czystość swojego otoczenia, - nazywa obiekty w swoim otoczeniu, - używa konstrukcji językowych opisujących przedmiotów, czynności przy zabawie.	- Where I should I put this? - What am I do with the cars? - Can I go play now? - Can I put this here?	- Let's put this on the shelf. - I need a bigger car/ doll. - I don't know what to do with this. - Don't throw this away. - I'm feeding a doll/ building with blocks/ playing with (toys)/	- Where do you want to put this doll? - What do you want to do with this? - What about the blocks.	- It's broken. - We'll put it on the shelf. We'll try to fix it. - Let's put your toys on the box. - Let's tidy up. - Let's collect your toys. - Take the blocks out from the drawer. - Throw this away. - Give it to me. - Pick them up. - Pick up the car and put it there on the shelf. - Pick up the green ball and hand it to me. - Pass the box. - Don't shout/ be quiet. - Turn the vacuum cleaner on/off. - Vacuum the carpet. - Get in/ get out of the car.	Here/ There. Go ahead. Good work.	Toys: block(s), crayon(s), book(s), doll(s), teddy bear(s), boll(s), train(s), car(s). Furnishings: desk, carpet, chair, lamp, sofa, shelf, box, table, wardrobe, drawer. Prepositions of place: on, next to, under, between, in, from, behind.
5.	PODCZAS CZYNNOŚCI HIGIENICZNYCH	- utrwała słownictwo związane	- Can I go to the toilet, please?	-I need toilet paper/ soap. - I'm washing	- What do you want to do?	- Roll up your sleeves, please. - Brush your	Here/ There. Good work. Be careful!	Toiletries: towel, soap, shampoo, comb,

		z przybarami toaletowymi, czynnościami samoobsługowymi, - używa konstrukcje językowe pozwalające pytać o pozwolenie i pomoc.	- Can I wash my hands, please? - Can you help me with this? - Could you give me a toothbrush/ toilet paper, please? Could you comb my hair? - Can you help me turn on/ off the tap? - Do you like my hairstyle?	my hand with soap. - I wear my hair in plaits/ bunches. - I want bunch/ plaits. - Help me roll up my sleeves, please.	- Do you need any help? - Can you turn on/ off the tap?	teeth. - Wash your face, hands. - Dry your hands. - Use soap to clean your hands. - Use a tissue. - Blow your nose with tissue. - Wipe your nose. - You look really cute in this bunch/	Here you are. Thanks.	brush, toothbrush, toothpaste, toilet paper, paper towel, cream, hand cream, lipstick. Place and
6.	PODCZAS UBIERANIA SIĘ	- utrwała słownictwo związane z częściami garderoby, nazwami kolorów, - ćwiczy konstrukcje językowe wyrażające prośby o pomoc i pozwolenie.	- Can I have an umbrella, please? - What should I wear? - Where is my orange jacket/ blue blouse? - Can you help me find my scarf? - Can you help me put on my shoes/ zip my jacket	- I don't want to put on a sweater. - I can't find my green hat. - I can't find it. - Help me find my shoes, please. - The white one. - The blue ones. - I'm ready. - I'm not ready yet.	- Where are your shoes? -Where did you put your brown sweater? - Are you ready?	- Take off/ put on your (cap, shoes, jacket). - Put on sth warm. - Put this on. - Help me look for your black T-shirt. - Let me help you. - Let's look for it. - Let's put this on, shall we? - It's on the rack/ shelf.	Lovely. Good job! Which one? Which ones? Here you go. Go ahead.	Clothes: jumper, cap, jacket, gloves, sweater, scarf, shoes, boots, trainers, hat, tracksuit, jeans, top, undies, belt, sandals, socks, trousers, shorts, T-shirt, blouse, bracelet, leggings, hairband, tights, skirt, dress. Colours: white, brown, black, red, purple,

			up? - How do I look?			- I don't know. Let's look for it together, shall we? - Check on the shelf/ under the bed. - It's dirty/ they're dirty. - You look lovely.		dark blue, blue, orange, pink, silver, grey, green, gold, yellow. Patterns: plain, chequered, spotted, flowered, striped. Places: on the floor, on the shelf, under the sofa, in the house, in the wardrobe, in the drawer. Excellent, beautiful, lovely, great, wonderful.
--	--	--	-------------------------	--	--	--	--	--